

ნუნუ გავაშელი - ჩემი ლიდერი ქალი

სოფელი ღები მაღალმთიანი რაჭის ტერიტორიაა - ონის ცენტრიდან 35 კილომეტრითაა დაშორებული. გზა ისეთია - თავვი კისერს მოიტეხს - ჯაყჯაყა და დანგრეული, მაგრამ გულდაგულ მივდივართ - გვინდა ჩვენი თვალით ვნახოთ სოფელი, რომლის სიძლიერეზე ოდესღაც ლეგენდებს ჰყვებოდნენ, აქაური კაცის ბუნება, იუმორი, ფოლკლორი კი ონში ყველას პირზე აკერია.

ჩვენ ბევრნი ვართ - ერთი კვირაა სტუდენტური პრაქტიკა გვაქვს რაჭაში და ამ ულამაზესი კუთხის ისტორიაზე, ბუნებაზე, ხალხზე, პრობლემებზე უნივერსიტეტში მასალა უნდა ჩავიტანოთ. ღების გარეშე კი, როგორც გვითხრეს, ფონს ვერ გავალთ - ეს ის სოფელია, რომელიც საისტორიო წყაროებში 1503 წლიდან მოიხსენიება, დღეს მხოლოდ 150-მდეა შემორჩენილი და ისიც ძირითადად - მოხუცების წყალობით. ვიკიპედია გვეუბნება, რომ 2002 წლის აღწერით, ღებში 492 კაცი ცხოვრობს, მაგრამ ეს მონაცემები უკვე გაზვიადებულია - სოფლის შარაზე აქა-იქ თუ მოჰკრავთ თვალს ადამიანს... იშვიათად - ახალგაზრდას.

აჰა, ისიც - ცას გამოკიდებული ულამაზესი სოფელი... მთებს შორის ჩასმული, ხასხასა სიმწვანით და საოცრად ლურჯი ცით, რომელიც ჩვენი ვიზიტისას მოქუფრული, ნისლიანი დაგვხვდა... მიმოიხედავ და აგერ, ხელის გაწვდენაზეა მთის წვერი, რომელსაც ნისლი მხოლოდ წელამდე წვდება და ჯერაც თოვლის ქუდი ახურავს... აქ გაზაფხული გვიან მოდის, შემოდგომა - ადრე... ფიქრობ, რა ლამაზია?... მაგრამ აქ როგორ უნდა იცხოვრო?... ტელეფონი ალაგ-ალაგ იჭერს, ინტერნეტი ... უფ, რა ვიცი... ვერა, ვერ ვიცხოვრებ... ნეტავ ისინი როგორ ცხოვრობენ, ვინც დარჩა, ვინც არ მიატოვა, ვინც ეს სოფელი შეინარჩუნა?..

ცოტა ხანში გავიფანტეთ... ყველამ თავისი სფერო მოიძია და წავიდა - უნდა ჩაწერონ, მოუსმინონ, გაეცნონ... მე სკოლას მივაშურე - ოდესღაც რაჭის რეგიონის ერთერთ უძლიერეს და მრავალრიცხოვან სკოლას... ახლა აქ ცოტანილა არიან - სულ რაღაც 46 მოსწავლე და რამდენიმე მასწავლებელი.

აქეთ-იქით იხედები და ასკვნი, სხვა სოფლიდან ან რაიონიდან ყოველ დღე აქ ვერავინ ამოვა, არადა, სკოლაა - ერთი მოსწავლევ რომ იყოს, უნდა ასწავლო, ისედაც დაიცალა სოფელი... დიახ, ის ერთიც საზრუნავია, იქნებ სწორედ ისაა, ვინც არასოდეს მიატოვებს ამ არემარეს... იქნებ ისაა, ვიზევ გადავა ფესვების სიმტკიცე... ჰოდა ასწავლიან... ის ქალბატონიც აქ ასწავლის: ნუნუ გავაშელი - სკოლის მასწავლებელი, არაერთი თაობის გამზრდელი, ბუნებით ლიდერი და შეუპოვარი ქალი, რომელმაც პროფესია აქამდე ორჯერ გამოიცვალა, ახლა მესამედ გამოსაცვლელად ემზადება ☺

თითქოს ჩვეულებრივი ისტორიაა, არაფრით გამორჩეული, მაგრამ აქ ასეთი ლიდერი ქალები არიან - ჩუმად მოფუსფუსენი, ძლიერნი, სოფლის ავის და კარგის გამგებნი, სადაც საჭიროა - გამწევენი და გამტანნი. ისე, აქ ქალებს განსაკუთრებით პატივს სცემენ, მაგრამ არა მხოლოდ როგორც დიასახლისს, დედას და ბებიას, არამედ, ტრადიციულად, სოფლის თავსა და ლიდერს. ამას საუკუნეების წინანდელი ლეგენდაც გვეუბნება: ღები ძალიან შეუწუხებია ბატონებს - სამ ძმა არეშიძეს. სოფელს, ვინმე ზვიად ლობჯანიძის მეთაურობით, შეთქმულება მოუწყვია და ორი ძმა მოუკლავს. მესამე ძმას კი გაუსწრია და რიონზე ცხენით გადასვლა განუზრახავს. მას ღებელი ქალი - დოდუკი დასდევნებია და წყალზე გასვლა უთხოვია არეშიძისთვის. ცხენზე შემოუსვამს ბატონს დოდუკი. შუა რიონში ქალს ცხენიდან გადმოუგდია არეშიძე და ორივე რიონის ტალღებს წაულია. სწორედ ამ დოდუკის დაუბარებია ანდერძად: თუ არეშიძეს მოვკლავ, ტაბლა (კვერი) გამომიცხვეთ, რომ ჩემმა სულმა სიმშვიდე იგრძნოსო. ღებულები ამ ანდერძს დღემდე ასწულებენ - ჭირისუფალი საკურთხის დამზადებისას ორ ტაბლას დოდუკის მოსახსენებლად აცხობს.

ქალბატონი ნუნუ სოფელში ცნობილია, როგორც მისაბაძი დიასახლისი, ძლიერი, მიზანდასახული, მებრძოლი და პასუხისმგებლობის გრძნობით სავსე პიროვნება - ლიდერობის ყველა თვისებით.

ის ღებში დაიბადა... სკოლა 1979 წელს დაამთავრა და შემდეგ სოხუმის ინსტიტუტში ტექნოლოგიის ფაკულტეტზე ჩააბარა. 1987-ში უნივერსიტეტი დაამთავრა და იმ რვაკაციან ჯგუფში მოხვდა, რომელთაც ასპირანტურაში უნდა ჩაებარებინათ. მაშინ ასპირანტურაში ჩაბარება გადადო, რადგან განაწილების შემდეგ (ასე ხდებოდა თურმე საბჭოთა დროს), სოხუმის საკონსერვო ქარხანაში ცვლის ინჟინრად დაიწყო მუშაობა.

1989 წელს მამა გარდაეცვალა და ასპირანტურაში ჩასაბარებლად სოხუმში ვეღარ დაბრუნდა. მალე ომიც დაიწყო და ღებს შემორჩა. ცოტა ხანში კი ამავე სოფელში ვეფხია გავაშელიზე გათხოვდა. ამბობს, რომ ძალიან გაუმართლა, ასეთი ქმარი რომ შევხდა - განათლებული,

ჭკვიანი და მეოჯახე (ბატონი ვეფხია რამდენიმე წელი ღების რწმუნებულები იყო, წერს ლექსებს და 2 კრებულის ავტორიცაა). იმ ფაქტს, რომ ოჯახი ღებიდან ქალაქში ვერ წამოვიდა, ქალბატონი ნუნუ ბედს მიაწერს, თუმცა როგორც ამბობს, განვლილ ცხოვრებაში სანანებელი არაფერი აქვს - სოფელსაც პატრონი უნდა.

ნუნუ გავაშელი ის ადამიანია, რომელიც გამონათქვამს - „სწავლა სიბერემდე“ მთლიანად ამართლებს. სწავლობს, რომ ასწავლოს... როგორც თავად ამბობს, სოფლის მიტოვება აზრად არ მოსვლია.

ისე, სათქმელად ადვილია „ისწავლე და ასწავლე“, მაგრამ მის ბიოგრაფიას რომ გაეცნობი, მიხვდები - თუ ადამიანი მოინდომებს, შეუძლებელი არაფერია.

ნუნუ გავაშელი 2004 წლიდან ღების საჯარო სკოლაში გერმანულს ასწავლის. ამბობს, რომ სპეციალობით ქიმიისა და ბიოლოგის სპეციალისტია, თუმცა იმ ხანებში სკოლაში ამ საგნის მასწავლებლები უკვე ჰყავდათ. 2000-იან წლებში სოფელში გერმანულის მასწავლებლის ადგილი გათავისუფლდა. რა უნდა ექნა? ადგა და დაიწყო გერმანულის სწავლა - იყიდა წიგნები, ქართულ- გერმანული ლექსიკონი და სულ ნოლიდან - ანბანიდან ისწავლა ჯერ წერა - კითხვა, მერე ენა და მერე მისი სწავლების მეთოდები. ახლა ამ პერიოდს ღიმილით იხსენებს და ხუმრობს: „მე რომ ვიწვალე, დალი ფანჯიკიძეს (ქალბატონი დალი გერმანულის უბადლო მცოდნე, მთარგმნელი, თსუ-ის პროფესორი იყო წლების განმავლობაში) არ უწვალა იმდენიო.“ გერმანული წიგნების კითხვაც რომ შეძლო, სკოლის დირექტორს შანსის მიცემა სთხოვა. მას შემდეგ ათი წელი გავიდა და დღემდე გერმანულს მასწავლებელია, თუმცა ახლა სხვა პრობლემა დაუდგა - ეს ენა დღეს მხოლოდ დამამთავრებელ მეთერთმეტე, მეთორმეტე კლასებში ისწავლება, შემდეგ კლასებში კი სკოლის სასწავლო პროგრამიდან გერმანულის სწავლება ამოიღეს და ქალბატონი ნუნუ - საკმაოდ დიდი გამოცდილების მქონე პედაგოგი, ისედაც ადამიანებისგან დაცლილ სოფელში სკოლის გარეშე რჩება, ახალი მასწავლებელი კი სოფელში კი არა, ონშიც სანთლით საძებარია.

რა უნდა ქნას ასეთ დროს უნარიანმა ადამიანმა? -

ან გულ-ხელი დაიკრიფოს და წუწუნს მოჰყვეს, ან ძველ გზას დაადგეს და მაგალითი აჩვენოს ახალგაზრდობას - თუ კაცი რამეს მოინდომებს, შეუძლებელი არაფერია. ჰოდა, ქალბატონმა ნუნუმაც სხვა გამოსავალი იპოვნა - ივლისში პედაგოგთა სასერტიფიკაციო გამოცდებზე გადის, რომ სერტიფიკატის აღების შემდეგ სკოლაში დაწყებითი კლასის ხელმძღვანელი გახდეს. ამბობს, რომ სასწავლი უამრავი მასალაა, ცოტა გაუძნელდა კიდევ მომზადება, მაგრამ მთელ თავისუფალ დროს მეცადინეობაში ატარებს და საკუთარი თავის იმედი აქვს.

არ არის ნუნუ გავაშელი თვითმმართველობის წევრი, მაგრამ ლიდერია - სოფლის ლიდერი, პატივსაცემი და ჭკუის საკითხავი ქალი. ჩემთვის ეს ის ადამიანია, რომელიც საქართველოს დღეს ძალიან სჭირდება -ოჯახის ბურჯი, საზოგადოების სული და გული, ენერგიული, უშიშარი. ქალბატონი ნუნუ - კარგი დიასახლისი და მეოჯახე, მეუღლესთან ერთად დღეში თექვსმეტ სულ საქონელს უვლის, ბაღშიც მუშაობს, სოფლის ჭირ-ვარამსაც იზიარებს და ისეთი ლამაზია, თვალს ვერ მოწყვეტ... ის ორი შვილის დედაა და თავისი აღზრდილი შვილებით ამყობს. სახლის მეორე სართული სავსეა წიგნებით. თაროებზე შემოლაგებულ მხატვრულ ლიტერატურასა და ნარკვევებს შვილების სიგელები და ვერცხლის მედალი ამშვენებს.

დღეს ნუნუ გავაშელის ქალიშვილიც და ვაჟიც თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტებში სწავლობენ. ღებში დარჩენილი დედა მათ მომავალზე დიდ იმედს ამყარებს, ოღონდ ზუსტად იცის, რომ მისი შვილები ამ სოფელს არ მიატოვებენ - ღები არ უნდა დაიცალოს.

იზოლდა ნოზაძე